

Samhällsbyggnadsförvaltningen
Planering & Utveckling

Detaljplan för del av Lyby 9:14 och del av Lyby 35:2, Hansa PowerBridge omriktarstation

- Undersökning av betydande miljöpåverkan

Hörby kommun

Foto över befintlig stamnätsstation i Lyby, även kallad Hurva station. Den nya omriktaren för Hansa PowerBridge ska samlokaliseras med befintlig station.

Inledning

Vid upprättande av plan eller program ska kommunen undersöka om genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Undersökningen är den process som ska leda fram till ett ställningstagande i frågan om en strategisk miljöbedömning (miljökonsekvensbeskrivning) ska göras eller inte. Undersökningen innebär att kommunen identifierar de omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan, och samråder frågan med Länsstyrelsen.

Syftet med en miljöbedömning är att integrera miljöaspekter i planering och beslutsfattande så att en hållbar utveckling främjas.

Reglerna om miljöbedömning finns i miljöbalkens 6 kapitel. Sedan 1 januari 2018 är ett nytt 6 kapitel gällande. Det nya kapitlet ska tillämpas för planärenden som beslutats efter 1 januari 2018.

Planen i korthet

Syftet med detaljplanen är att utreda lämpligheten för en ny omriktare på del av Lyby 9:14 och del av Lyby 35:2. Aktuellt område används redan idag för liknande ändamål men behöver byggas ut för att möjliggöra en planerad elförbindelse till norra Tyskland. Elförbindelsen mellan Sverige och Tyskland kallas *Hansa PowerBridge* och för att den ska bli verklighet krävs en ny detaljplan. Elförbindelsen ska möjliggöra en ökad elmarknadshandel och bidra till att säkra elförsörjningen i södra Sverige. Syftet med detaljplanen är också att säkerställa en hög gestaltningsnivå för så att byggnationen anpassas till landskapet och harmoniserar med platsen som helhet.

Planområdet är lokaliserat inom befintligt område för teknisk anläggning där gällande detaljplan (från 2012) anger användningen omriktarstation/transformatorstation. Aktuell utbyggnad ryms inom ändamålet, men hamnar inom prickad mark som inte får bebyggas och därför behöver en ny detaljplan upprättas för del av området.

Aktuellt område är i gällande detaljplan avsedd för plantering (lågväxande vegetation) och bevarande av stenmurar. Området har ändamålet omriktarstation/transformatorstation men utgörs av prickad mark. Lämpligheten för en utbyggnad av en ny omriktare inom denna del av fastigheten (nordöstra delen av fastigheten Lyby 9:14) behöver därför prövas i en ny detaljplan. En byggnation på platsen innebär att kompensationsåtgärderna (plantering och utfyllnad/kullbildning) för Hurva station ersätts med en ny omriktare.

Planområdet omfattar cirka 5 ha. Området är lokaliserat väster om byn Lyby i Hörby kommun. Platsen ingår i ett större område som är utpekad som särskilt värdefull kulturmiljö (Länsstyrelsen, Skånes kulturmiljöprogram).

Bedömningsunderlag

Undersökningen genomförs genom en checklista. Checklistan ska ge en helhetsbild av effekterna av en detaljplan. Checklistan ger kunskap om vilka frågor som berörs, samt vilka frågor som innebär risk för betydande miljöpåverkan för aktuell detaljplan. Checklistan inkluderar skyddsvärden, effekter på miljön, samt effekter på hälsa och säkerhet. Avslutningsvis sker en sammanvägd bedömning av de frågeställningar som bedömts medföra risk för betydande miljöpåverkan.

Alltid betydande miljöpåverkan		Berörs?	
		JA	NEJ
Det ska alltid antas vara betydande miljöpåverkan om genomförandet kan antas innefatta en verksamhet eller åtgärd som kräver tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken. Dessa är de verksamheter eller åtgärder som kan påverka miljön i ett naturområde som har förtecknats enligt 27 § första stycket 1 eller 2 miljöbalken (7 kap. 28 a § MB).			
1. Särskilda skyddsområden enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar (Fågeldirektivet, Natura 2000).			NEJ
2. Särskilda bevarandeområden enligt rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (Art- och habitatdirektivet, Natura 2000).			NEJ
Kommentar	-		
Om planen anger förutsättningarna för kommande tillstånd för sådana verksamheter eller åtgärder som anges i 2 § miljöbedömningsförordningen (eller bilagan till förordningen) kan betydande miljöpåverkan antas. Trots 2 § ska en undersökning alltid genomföras för detaljplaner enligt PBL.			
Anger planen förutsättningar för sådana verksamheter eller åtgärder som anges i 2 § eller bilagan till miljöbedömningsförordningen?			NEJ
Kommentar	En genomgång av berörda lagar och förordningar är gjord och bedömningen är, efter dialog med bl.a. Svenska kraftnät för att förstå tekniken bakom föreslagen verksamhet, att föreslagen verksamhet inte innefattas av denna åtgärd.		

Förordnanden och skyddsvärden		Berörs?	
		JA	NEJ
1.10	Berörs riksintressen?		NEJ
1.12	Berörs naturreservat?		NEJ
1.13	Berörs biotopskydd?	JA	
1.14	Berörs djur- och växtskyddsområden?		NEJ
1.15	Berörs strandskyddsområden?		NEJ
1.16	Berörs vattenskyddsområden?		NEJ
1.17	Berörs andra bevarandevärden?	JA	
Kommentar	INOM PLANOMRÅDET Biotopskyddade stenmurar Inom planområdet finns två befintliga stenmurar som båda utgör gränser i landskapet och kategoriseras som biotopskyddade eftersom de är lokaliserade inom jordbruksmark. Utgångspunkten är alltid att så liten påverkan som möjligt ska ske på biotopskyddade stenmurar, men i detta fall kommer aktuella stenmurar att påverkas. En utredning kring vart de lämpligen kan återbyggas behöver hanteras i detaljplaneprocessen. Utgångsläget är att stenmurarna ska återföras till närområdet. Dispens för flytt av stenmurar kommer att behövas för att få plats med planerad utbyggnad. Ansökan görs till Länsstyrelsen och kommer att hanteras parallellt med detaljplaneprocessen. I ansökan kommer kompensationsåtgärder för återuppbyggnad att presenteras. Vid intrång i biotopskyddad stenmur föreslås denna byggas upp igen inom planområdet, eller i dess närhet, för att även i fortsättningen fylla		

	sin funktion som livsmiljö/ spridningskorridor för djur och växter i området. Stenmuren har också en visuell och historisk funktion i jordbrukslandskapet som ska beaktas. Stenmurarna är på sina ställen delvis förvanskade, men utgör trots allt tydliga visuella linjer i landskapet. Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet Planområdet är beläget i utkanten av ett område som omfattas av den Nationella bevarandeplanen för odlingslandskapet (M6601 Fulltofta). Enligt Hörby kommuns översiktsplan (2016) ligger planområdet precis i gränsen mellan Ringsjöbygden och Slättbygden. För kommentarer kring ianspråktagande av jordbruksmark se punkt 12, <i>Areella näringar</i>. UTANFÖR PLANOMRÅDET Strandskyddsområde Inom fastigheten Lyby 9:14 finns två stycken dagvattendammar som anlades i samband med utbyggnaden av Hurva station efter att detaljplanen vann laga kraft 2011. Alla dagvattendammar som är anlagda efter 1996 utgörs av det generella strandskyddet på 100 meter. Aktuellt planområde är lokaliserat utanför strandskyddat område. Utöver de nya dammarna finns tre äldre dammar i närheten. En är lokaliserad inom fastigheten Lyby 9:14, en strax utanför fastighetsgränsen i väster och en öster om fastigheten (ca 150 meter ifrån aktuellt planområde). Dammen öster om planområdet är anlagt innan 1960, medan det är något mer osäkert när de två andra anlades, men troligtvis någon gång mellan åren 1975-2007. Bedömningen är dock att ingen vidare utredning krävs eftersom båda dammarna ligger på ett avstånd av >200 meter från aktuellt planområde. Riksintresse och naturreservat Planområdet omfattas inte av något riksintresse. Norr om planområdet återfinns dock naturreservatet <i>Askebacken med Lyby stubbskottäng</i>. Naturreservatet utgör även riksintresse för naturvård. Ett annat riksintresse som finns ca 1,5 km norr om planområdet är E22:an som utgör riksintresse för väg. Nyckelbiotop och naturområden Inga Natura 2000-områden, nyckelbiotoper eller karterade ängs- och hagmarksbiotoper berörs av föreslagen utbyggnad. Väster om fastigheten Lyby 9:14 finns en nyckelbiotop samt två naturområden som är utpekade i kommunens naturvårdsplan. Nyckelbiotopen utgörs av ädellövskog och örtrik bäckfåra och de två naturområdena heter Sextorpsområdet och Norrtou fålad. Öster om fastigheten finns Lyby mosse som även den är utpekad i kommunens naturvårdsplan som värdefull natur- och kulturmiljö.
--	---

Effekter på miljön		Berörs?	
		JA	NEJ
2.	Högt naturvärde, nyckelbiotoper, ekologiskt känsliga områden, naturresurser		
2.1	Berörs område som utpekats i Länsstyrelsens eller kommunens naturvårdsplan som högt naturvärde?		NEJ
2.2	Berörs område som utpekats i Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering?		NEJ
2.3	Berörs område som utpekats i Skogsvårdsstyrelsens sumpskogsinventering?		NEJ
Kommentar	För information kring närliggande värden se föregående punkt/tabell 1 om <i>Förordnanden och skyddsvärden</i> .		

3.	Kulturmiljö		
3.1	Berörs fornlämning?	JA	
3.2	Berörs särskilt värdefull kulturmiljö?	JA	
Kommentar	Fornlämningar Planområdet ligger inom ett område som är rikt på fornlämningar. Varav två objekt återfinns inom planområdet: Objekt Lyby 7:1 (<i>Tranhals</i>, avrättningsplats) och Lyby 41:1 (<i>Kumleåker</i>, fossil åker - bevakningsobjekt). På Riksantikvarieämbetets hemsida framgår också att objektet Lyby 61 (boplats) är undersökt och borttagen samt att objektet Lyby 59 (boplats - bevakningsobjekt) ligger i nära anslutning till planområdet, och bör därför också uppmärksammas. Det aktuella planområdet utgör del av tidigare planområde och är därför delvis redan undersökt. Vid planläggningen av gällande detaljplan från 2012 utfördes en arkeologisk utredning (Wallin kulturlandskap och arkeologi, rapport 2010:53) enligt kulturminneslagen. Utredningen påträffade inga spår av <i>Tranhals</i> (objekt Lyby 7:1) och inte heller några spår av <i>Kumleåker</i> (objekt Lyby 41:1). För <i>Kumleåker</i> förväntades man inte heller kunna hitta spår inom resten av planområdet heller. I övrigt visade utredningen enbart vaga spår av en neolitisk boplats, vilken är placerad utanför aktuellt planområde. Länsstyrelsen bedömde att det inte fanns några hinder för att fortsätta planerat arbete och enligt utredningen gjordes bedömningen att inga ytterligare antikvariska insatser krävdes. Aktuellt planområde omfattas även av den arkeologiska utredning (Rapport 2019:6) som Svenska kraftnät genomfört för projektet Hansa PowerBridge som helhet (Arkeologerna, Statens historiska museer, Hansa PowerBridge, Förstudie inför ny elförbindelse mellan Sverige och Tyskland, landdelen mellan station Hurva och Ystad, 2018). I denna utredning pekas utredningsobjekt ut för vidare undersökning. Söder om aktuellt planområde återfinns ett sådant utredningsobjekt. Svenska kraftnät för en dialog med länsstyrelsen inom ramen för ledningsprojektet när det gäller identifierade objekt. Särskilt värdefull kulturmiljö Planområdet ingår i ett större område som är utpekad som särskilt värdefull kulturmiljö (Länsstyrelsen, Skånes kulturmiljöprogram, 2006). Området kan därmed ses som regionalt bevarandeintressant och benämns <i>Nunnäs-Fulltofta-Osbyholm-Lyby</i>. Området är intressant då det visar på en kontinuerlig utveckling av kulturlandskapet från förhistorisk tid över medeltid till nutid med stort värde för landskapsbilden (Översiktsplan för Hörby kommun, 2016). Se vidare resonemang under punkt 4, <i>Landskapsbild</i>.		
4.	Landskapsbild		
4.1	Finns risk att planen medför påverkan på landskapsbilden?	JA	
Kommentar	Planområdet ligger i närheten av område utpekad för <i>landskapsbild med särskilt värdefull helhetskaraktär</i> (Översiktsplan 2030, Hörby kommun, 2016), dock inte innanför. Befintlig anläggning/omriktarstation präglar redan idag starkt planområdet och dess omgivning. Landskapsbilden är på så sätt redan visuellt påverkad, men eftersom aktuellt planområde ligger högre beläget i landskapet än befintliga delar av Hurva station kan influensområdet bli större eftersom vi befinner oss i ett öppet landskap. Denna fråga kommer att behöva hanteras vidare i detaljplaneprocessen. Det aktuellt planförslag föreslås ersätta området som är avsatt för landskapsanpassning för den befintliga anläggningen. Detta innebär att de kompensationsåtgärder som har genomförts kommer att gå förlorade, vilket kan påverka omgivningens upplevelse negativt. Åtgärderna som utförts på platsen är utfyllnad av en kulle samt plantering av träd och buskar. Behovet av nya kompensationsåtgärder och specifika åtgärder för att anpassa befintlig och ny anläggning till omgivningen kommer att behöva hanteras i detaljplanearbetet.		

	För att säkerställa en god gestaltning och så liten negativ påverkan på omgivningen som möjligt kommer dialog att föras med Bygg & Miljö kring utformning och lämpliga planbestämmelser.		
5.	Transport och kommunikation		
5.1	Berörs viktiga transport- eller kommunikationsleder?		NEJ
Kommentar	Planförslaget berör dock kommunikation i form av viktiga elförbindelser, både inom och utanför Sverige. Kommunikationen kommer dock inte att påverkas negativt, snarare tvärtom. Planområdet ligger i anslutning till område utpekat för möjligt utbyggnadsområde för vindkraft (Översiktsplan för Hörby kommun, 2016), dock inte inom. Bedömningen är att utbyggnadsområdet för vindkraft inte påverkas.		
6.	Rekreation och rörligt friluftsliv		
6.1	Finns risk att planen påverkar kvaliteten eller kvantiteten på någon rekreativ möjlighet (strövområde, vandringsled, friluftsanläggning etc.)?		NEJ
Kommentar	-		
7.	Mark		
7.1	Finns risk att genomförandet av planen medför instabilitet i mark eller geologiska grundförhållanden - risk för skred, ras etc.?		NEJ
7.2	Finns risk att planen medför förändrade sedimentationsförhållanden i vattendrag eller sjö?		NEJ
Kommentar	Geoteknisk undersökning En översiktlig geoteknisk utredning har genomförts för planområdet (Ramböll Sverige AB, Malmö, 2019). Eftersom planområdet slutar naturligt söderut från väg 1121, med undantag för uppfyllanden med planteringen, föreslås avvattningen ske mot söder med förslag på en anslutande dagvattendamm i sydvästra hörnet av planområdet. Den översiktliga utredningen föreslår vidare att markplaneringen kan utföras så att hela planområdet får en svag lutning mot sydväst. På vägen mot dagvattendammen föreslås vattnet fångas upp av diken. Utifrån grundvattenmätningarna som också är en del av den geotekniska utredningen görs bedömningen att det finns goda förutsättningar för fungerande diken samt dagvattendamm. Dagvattenfrågan kommer att utredas vidare inför granskningsskedet. Inom planområdet har grundvattenmätningar genomförts (Ramböll Sverige AB, Malmö, 2019). Lägsta marknivå kommer att anpassas utifrån grundvattennivåerna och den nya omriktaren kommer att placeras så lågt som möjligt, utan att grundvattennivåerna påverkas. Det vill säga det kommer vara grundvattennivån som styr anläggningens lägsta nivå. Ju lägre byggnaden ligger i landskapet desto bättre är det, sett ur en landskapsanpassningssynvinkel. Påverkan på landskapsbilden och åtgärder för minskad negativ påverkan behöver utredas inom ramen för detaljplanearbetet. Vid schaktarbetet skall föreskrifter och rekommendationer från Svensk Byggtjänst och Statens geotekniska institut/SBUF beaktas.		
8.	Luft och klimat		
8.1	Finns risk för väsentliga luftutsläpp?		NEJ
8.2	Finns risk för obehaglig lukt?		NEJ

8.3	Finns risk för förändringar i luftfuktighet, luftfuktighet, temperatur eller klimat (regionalt eller lokalt)?		NEJ
8.4	Finns risk för skador på byggnader?		NEJ
Kommentar	-		
9.	Vatten		
9.1	Finns risk för förändringar av grundvatten- eller ytvattenkvaliteten?		NEJ
9.2	Finns risk för förändringar av flödesriktningen för grundvattnet?		NEJ
9.3	Finns risk för minskning av vattentillgången i någon yt- eller vattentäkt?		NEJ
9.4	Finns risk för förändrade infiltrationsförhållanden, avrinning eller dräneringsmönster med risk för översvämning/uttorkning?	JA	
9.5	Finns risk för förändrat flöde, riktning eller strömförhållande i något vattendrag eller någon sjö?		NEJ
Kommentar	Dagvattenhantering Infiltrationsförhållandena kommer att förändras inom området för Hurva station eftersom mer yta än idag kommer att hårdgöras. En geoteknisk utredning har genomförts (Tekniskt PM Geoteknik, Ramböll Sverige AB, 2019) och en dagvattenutredning kommer att genomföras för att säkerställa dagvattenhanteringen. Idag samlas dagvattnet upp i två fördröjningsmagasin/dammar som är lokaliserade inom fastigheten Lyby 9:14. Planen är att, om möjligt, även koppla på området för Hansa PowerBridge till dessa dammar. Eventuellt krävs ett mindre fördröjningsmagasin innan dagvattnet kopplas på de befintliga dammarna. Ett annat alternativ är att anlägga ett tillräckligt stort magasin för det nya området som kan ta hand om dagvattnet från den nya omriktaren utan att behöva gå via något av de befintliga magasinerna. Frågan kommer att utredas vidare i dagvattenutredningen. Vid upprättandet av gällande detaljplan från 2012 bedömdes ytorna inom anläggningen inte innehålla föroreningar och därför krävdes inte inga särskilda åtgärder för omhändertagande av dagvatten (Dagvattenutredning Hurva, Reinertsen, 2010). Detta ska dock även säkerställas i nuvarande process i samband med den geotekniska utredningen då aktuellt planområdet inte var planerat för bebyggelse vid den tidpunkten. Vatten och avlopp Fastigheten Lyby 9:14 ligger utanför verksamhetsområde för kommunalt vatten/spillvatten/dagvatten, men är ansluten till det allmänna ledningsnätet för vatten och spillvatten som avtalskunder, d.v.s. fastigheten har kommunalt vatten och avlopp. Sydvästlänken och byggbodarna inom fastigheten är anslutna idag. En liknande lösning kan bli aktuell för Hansa PowerBridge. Dikningsföretag Söder om planområdet, inom delar av aktuell fastighet Lyby 9:14, finns ett dikningsföretag (Norrtö-Lyby, från år 1938, 12-LN-570). Samråd med dikningsföretaget ska ske om planförslaget medför, eller riskerar att medföra, förändringar i vattenflödet etc.		
10.	Miljöfarliga ämnen		
10.1	Kommer miljöfarliga ämnen att hanteras på platsen?	JA	

Kommentar	Förebyggande skyddsåtgärder Inom anläggningen kommer miljöfarliga ämnen att hanteras. De miljöfarliga ämnena utgörs av olja i transformatorerna samt glykol i kylsystemet. För att minimera risken för läckage av olja byggs ett uppsamlingsmagasin under transformatorn, vilken kan ta hand om all olja om en läcka skulle inträffa. Glykolen, som används till kylsystemen, kommer mesta dels att finnas inom byggnaden och i kyltornen som står utomhus. Ett uppsamlingsmagasin byggs även under kyltornen för att säkerställa att inget glykolvatten riskerar att läcka ut. I områden med risk för utsläpp av glykolvatten finns inga brunnar. Dock kommer det att behöva finnas brunnar till uppsamlingsmagasinet under kyltornen för att uppsamlingsmagasinen inte ska bli fulla av regnvatten, men för att strypa utflöden vid eventuellt läckage installeras automatiska ventiler. Uppsamlingen inomhus vid pumpanläggningen för kylsystemet säkerställs genom att pumpar och annan kylsystemutrustning står över ett något försänkt område (ca 10-15 cm högre). Ventilkylssystemet är även utrustat med ett mycket känsligt detekteringssystem som kan upptäcka ganska små läckage varvid hela anläggningen i sådant fall stoppas, inklusive stopp av kylpumparna. Det är av största vikt att ha ett känsligt system eftersom det inte får läcka glykolvätska i en elektrisk utrustning. Ventilhallarna har en stor betongplatta och mot den monteras väggelement som tätas i nederkant. Det finns även ett antal dörrar, dels rena utrymningsvägar men även någon eller några stora portar för att det ska gå att komma in med utrustning. Trösklarna här är i normal höjd, men med tanke på hallarnas storlek (och höjd på trösklarna) kommer eventuella läckage i hallarna att ha noterats och stoppats långt innan det blir läckage utanför hallen.
11.	Växter och svampar
11.1	Finns risk för förändringar i antal eller sammansättning av växtarter eller växtsamhällen? NEJ
11.2	Finns risk för påverkan av någon hotad växtart eller växtsamhälle (enligt Artdatabankens rödlista eller EU:s art- och habitatdirektiv, fridlysta)? NEJ
11.3	Finns risk för införande av någon ny växtart? NEJ
Kommentar	Inom det större projektet Hansa PowerBridge som hanterar hela sträckningen av elförbindelsen har natur- och kulturvärdesinventeringar genomförts (Hansa PowerBridge, Underlag för samråd, Svenska kraftnät, Sundbyberg, 2019). Aktuellt område i Lyby är en del av denna inventering men inga bevarandevärden har identifierats inom planområdet. I övrigt finns inga kända inventeringar.
12.	Areella näringar
12.1	Påverkas jordbruk, skogsbruk, djurhållning eller fiske? JA
Kommentar	Jordbruksmark Ett genomförande av planförslaget innebär att cirka 3,6 ha mark tas i anspråk för exploatering. Marken är inte längre taxerad som jordbruksmark, men den kan fortfarande anses vara reversibel, det vill säga att marken inte är skadad för framtida jordbruksändamål. Även området med kullen, som har en höjdskillnad på ca 4,5 meter, och plantering har räknats in i totalytan för jordbruksmark eftersom kullen mestadels fyllts ut av matjord från närliggande jordbruksmark. Fyllnadsmassorna som användes för att bilda kullen och planteringsytan utgörs av matjord från närliggande jordar d.v.s. schaktmassor från tidigare åkermark (via massavbaning vid tidigare exploatering) samt undergrunden. Dessa massor antas inte vara förorenade och säkerställas genom en geoteknisk rapport/utredning. Tillkommande massor inom området återfinns som bärlager i anslutning till stenmurarna. Marken är redan detaljplanlagt för tekniskt ändamål, men får inte bebyggas, utan är avsedd för landskapsanpassning i gällande detaljplan (för befintlig anläggning).

	Utgångspunkten är att exploateringen ska rymmas inom Lyby 9:14, vilket innebär inom område för befintlig detaljplan. Det finns dock flera aspekter som talar för att det kan bli ytterligare mark som tas i anspråk. En aspekt är de eventuella åtgärder som kan komma att krävas för att anpassa exploateringen till landskapet och dess omgivning. Frågan kommer att utredas i detaljplaneprocessen. När det gäller avgränsningen i söder kan den komma att utökas något eftersom Svenska kraftnät är i förhandling med fastighetsägaren till Lyby 35:2. Köpet krävs för att få plats inom den tänkta ytan och förhandlingen drivs av Svenska kraftnät. Köpet är klart men lantmäteriförrättningen kvarstår. Jordbruksmarken i området har klassificeringen 6-7 och utgör delar av kommunens bästa jordbruksmark (Översiktsplan för Hörby kommun, 2016). Det finns inga kända risker för att bedriva odling i närheten av kraftledningar eller omriktarstationer. Odlingsmarken i närområdet kan även efter föreslagen utbyggnad brukas. Argument till varför jordbruksmark tas i anspråk: - Drivkrafterna med elförbindelsen Hansa PowerBridge anses vara av väsentligt intresse för samhället. - Området ligger inom detaljplanelagt område för teknisk anläggning redan idag, inom mark avsedd för landskapsanpassning. - Valet av samlokalisering med befintlig station är noga avvägd. Samlokaliseringen innebär i sig att en mindre yta påverkas/tas i anspråk för eldistribution i form av station och kraftledningar jämfört med ett nytt läge.		
13.	Djurliv		
13.1	Finns risk för förändringar av antalet eller sammansättningen av djurarter?		NEJ
13.2	Finns risk för påverkan på någon hotad djurart enligt Artdatabankens rödlista eller EU:s art- och habitatdirektiv?		NEJ
13.3	Finns risk för försämring av fiskevatten eller jaktmarker?		NEJ
Kommentar	Inom det större projektet Hansa PowerBridge som hanterar hela sträckningen av elförbindelsen har natur- och kulturvärdesinventeringar genomförts. Aktuellt område i Lyby är en del av denna inventering. I övrigt finns inga kända inventeringar.		

Effekter på hälsa och säkerhet		Berörs?	
		JA	NEJ
14.	Störningar, buller, utsläpp, vibrationer, radon, ljus och skarpt sken, lukt		
14.1	Finns risk för ökad ljudnivå som kan medföra att människor exponeras för ljudnivåer över rekommenderade gränsvärden?	JA	
14.2	Finns risk för nya ljussken som kan vara bländande?		NEJ
14.3	Finns risk för vibrationer?		NEJ

14.4	Finns risk för explosion?		NEJ
14.5	Finns risk för utsläpp?	JA	
14.6	Finns risk för lukt?		NEJ
14.7	Finns risk att människor utsätts för joniserande strålning (radon)?		NEJ
14.8	Finns risk för påverkan från elektriska och magnetiska fält från kraftledningar?	JA	
14.9	Finns risk för översvämningsproblematik?		NEJ
Kommentar	Bullerpåverkan En bullerutredning har genomförts av ÅF-Infrastructure AB (<i>Bullerutredning för omriktarstation vid Lyby i Hörby kommun</i>, Stockholm, 2019). Utredningen har tittat på ljudnivåerna vid bostäder i omgivningen utifrån dagens situation på Hurva station samt vid en framtida situation med både befintlig drift och ny omriktare för Hansa PowerBridge. Slutsatsen är att vissa dämpningsåtgärder kan krävas på stationen för att alla bostäder ska uppfylla Naturvårdsverkets bullerriktvärden för verksamhetsbuller. Utredningen visar att det totala bullret från både den befintliga anläggningen och den planerade anläggningen beräknas ligga under gränsvärdet för Naturvårdsverkets bullerriktvärden när det gäller de flesta bostadsfastigheterna. De fastigheter som riskerar bullervärden över gränsvärdena ägs alla av Svenska kraftnät och kommer att mätas igen efter driftstart. Om bullernivåerna då visar sig vara för höga för bostadsändamål kommer Svenska kraftnät att ta ställning till eventuella bulleråtgärder innan försäljning alternativt rivning av bostäderna om bulleråtgärderna visar sig vara för omfattande. Riktlinjerna gällande verksamhetsbuller finns presenterat i Naturvårdsverkets rapport 6538 "Vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller". Gränsvärdet från verksamhet för bostäder är 40 dBA, men i de fall där det kan höras enskilda toner, vilket är fallet från högspänningsanläggningar, sänks gränsvärdet med 5 dBA till 35 dBA. Genomförd bullerutredning har alltså utgått från gränsvärdet 35 dBA. Utredningen förutsätter att angiven dämpning enligt bullerutredningen tillämpas, t.ex. tystare transformator och tystare fläkt. Om riktvärdena för buller ändå skulle överskrids kommer ytterligare åtgärder att vidtas och Svenska kraftnät ansvarar för att säkerställa detta efter genomförande. Under byggtiden Planförslaget kommer, under byggtiden, riskera att generera ljussken och vibration från anläggningsarbetet till omkringliggande fastigheter. När det gäller trafik är det samma sak, byggskedet kommer generera trafik, men när anläggningen är färdig kommer det endast ge upphov till sporadisk trafik, i form av drift- och servicekontroller. Byggtiden förväntas pågå i ca 2 år, först med markarbeten, sedan byggnation av byggnader och slutligen installation av utrustning. Därefter kommer det att pågå testning av utrustning och systemen, under ca 1 år, innan den nya omriktaren tas i drift. Risk för utsläpp Miljöfarliga ämnen kommer att hanteras inom anläggningen och i och med detta finns risk för utsläpp, även om den är minimal. Se vidare under <i>Miljöfarliga ämnen, punkt 10</i> för resonemang kring förebyggande skyddsåtgärder.		

Elektriska och magnetiska fält från kraftledning

Hurva station innehåller idag ett ställverk och en omriktarstation där elen transformeras mellan likström och växelström. Luftledningarna och markkablarna som ansluter till Hurva station idag är alla på 400 kV och tillhör Svenska kraftnät. Den så kallade SydVästLänken ansluter norrifrån via kablar till stationen i Barkeryd. Stationen hanterar både växel- och likström.

I enlighet med Översiktsplanen för Hörby kommun (2016) ska försiktighetsprincipen tillämpas när allmänheten riskerar att utsättas för exponering av magnetfält, från t.ex. kraftledning. Försiktighetsåtgärden är en av de allmänna hänsynsreglerna i miljöbalken (2 kap. 3 § MB). I översiktsplanen rekommenderas följande; ”Vid utbyggnad i närheten av kraftledningar kommer de försiktighetsprinciper som Strålsäkerhetsmyndigheten tillsammans med Arbetsmiljöverket, Boverket, Elsäkerhetsverket och Folkhälsomyndigheten rekommenderar att följas. En vanlig tillämpning av myndigheternas rekommendationer är att bostäder och lokaler där människor vistas varaktigt inte får ha högre magnetfältsnivåer än 0,4 mikrottesla som långtidsmedelvärde. Frågan om preciserat säkerhetsavstånd och eventuella åtgärder etc. hanteras i detaljplaneskedet.”

Genomförd utredning

Sweco (2019) har genomfört en magnetfältsutredning för Hurva station och den tillkommande omriktaren Hansa PowerBridge. För att kunna beräkna utbredningen av magnetfältet har prognostiserade värden på den framtida årsmedelströmmen använts.

Analysen visar att de huvudsakliga källorna till det resulterande magnetiska fältet kring Hurva station genereras av de befintliga kraftledningarna (400 kV) samt den planerade anslutningen inom stationsområdet mellan befintligt växelströmsställverk och den nya omriktaren för Hansa PowerBridge. Referensnivån (0,4 μ T) överskrider enbart inom ett begränsat område söder om aktuellt planområde och då endast vid 1,0 meter över marknivån. Likströmskabeln ger endast upphov till ett statiskt magnetfält långt under referensnivån. För utförligare information se utredningen i sin helhet (Sweco, 2019).

Slutsatsen är att den tillkommande omriktaren, Hansa PowerBridge, med utgångsläge från den prognostiserade årsmedelströmmen, endast kommer att ha en marginell påverkan på magnetfältsnivån utanför det inhägnade stationsområdet. Gällande de elektriska och magnetiska fält som stationen och kraftledningen genererar görs bedömningen att inga boenden riskerar att utsättas för förhöjda halter.

Detta gäller i kraftledningens närhet

Vid utbyggnad i närheten av ledningarna ska beräkning av magnetfält ske, om det berör byggnader där människor stadigvarande vistas (Översiktsplan för Hörby kommun, 2016). Inom stationsområdet, som är inhägnat, vistas framförallt personer vid drift och tillsyn, vilket inte bedöms som stadigvarande vistelse. Samma bedömning görs gällande jordbrukarna som arbetar vid kraftledningarna och i närheten av stationen vid t.ex. skörd. Däremot är det viktigt att säkerställa att omgivningen inte påverkas negativt av utbyggnaden, speciellt när det gäller närliggande bostäder. Närmsta fastighet som inte ägs av Svenska kraftnät ligger på ca 150 meters avstånd och bedömningen är inga boenden riskerar att få förhöjda halter.

Vistelse på platsen och i dess närhet

Vid utbyggnad i närheten av ledningarna ska beräkning av magnetfält ske, om det berör byggnader där människor stadigvarande vistas (Översiktsplan för Hörby kommun, 2016). På Hurva station vistas enbart det framförallt personer vid drift och tillsyn, vanligtvis är stationen obemannad. Vistelsen bedöms inte som stadigvarande vistelse. Samma bedömning görs gällande jordbrukarna som arbetar vid kraftledningarna och i närheten av stationen vid t.ex. skörd. Däremot är det viktigt att säkerställa att omgivningen inte påverkas negativt av utbyggnaden, speciellt när det gäller närliggande bostäder. Närmsta fastighet som inte ägs av Svenska kraftnät ligger på ca 150 meters avstånd och bedömningen är inga boenden riskerar att få förhöjda halter.

Radon

Planområdet återfinns inom normalriskområde för markradon med en förekomst på 10-25 Bq/m³ (Översiktsplan för Hörby kommun, 2016).

15.	Miljöpåverkan från omgivningen		
15.1	Har området tidigare använts som tipp, utfyllnadsplats eller dylikt varvid miljö- och hälsofarliga ämnen kan finnas lagrade i marken?		NEJ
15.2	Finns målpunkt eller transportled för farligt gods inom 150 meter?		NEJ
Kommentar	E22:an och riksväg 13 är rekommenderade transportvägar för farligt gods inom kommunen och dessa ligger, som närmst, ca 1,5 km från planområdet.		
16.	Trafiksäkerhet		
16.1	Finns risk att trafikproblem skapas eller att trafiksäkerheten äventyras?		NEJ
16.2	Finns risk för ökning av fordonstrafik?		NEJ
Kommentar	Under anläggningstiden kommer fler fordon än vanligt att röra sig till, från och inom området. När omriktaren sedan tas i drift genereras ingen kontinuerlig trafik, mer än vid de tillfällen anläggningen underhålls.		
17.	Omkringliggande projekt		
17.1	Finns andra projekt som innebär miljöpåverkan inom planområdet?		NEJ
17.2	Har denna plan betydelse för andra planers eller programs miljöpåverkan?	JA	
Kommentar	Planförslag utgör en del i ett större projekt, Hansa PowerBridge, som i sin helhet kommer medföra betydande miljöpåverkan eftersom förbindelsen kräver nya kabeldragningar på land och till havs. Miljökonsekvensbeskrivning för övriga delar sker inte inom ramen för aktuell detaljplan. Information kring Hansa PowerBridge För elförbindelsen Hansa PowerBridge genomfördes i början av 2018 avgränsningssamråd (nr. 1) där exempelvis myndigheter, kommuner, föreningar, organisationer och allmänhet fick komma med synpunkter på val av utredningskorridor. I början av 2019 genomförs ytterligare ett avgränsningssamråd (nr. 2) gällande en föreslagen sträckning för elförbindelsen. I slutet av 2019 planeras en ansökan om nätkoncession för linje samt ansökan om miljödom för den vattenverksamhet som verksamheten innebär lämnas in till Energimarknadsinspektionen respektive Mark- och Miljödomstolen. Då Hansa PowerBridge är en utlandsförbindelse är det dock Regeringen som fattar slutligt beslut om koncession.		

Miljökvalitetsnormer & miljömål		Berörs?	
		JA	NEJ
Miljökvalitetsnormer (MKN) är ett juridiskt styrmedels som regleras i 5 kap. miljöbalken. Normer kan meddelas av regeringen i förebyggande syfte eller för att åtgärda befintliga miljöproblem, för att de svenska miljömålen ska uppnås eller för att kunna genomföra EG-direktiv. I fråga om detaljplaner gäller att detaljplan inte får antas om dess genomförande skulle medverka till att MKN överträds, enligt 5 kap. 3 § MB.			
Luft			
Innebär planförslaget att miljökvalitetsnormer riskerar att överskridas för föroreningar i utomhusluft? Se SFS 2010:477			NEJ
Kommentar	-		
Fisk- och musselvatten			
Innebär planförslaget att miljökvalitetsnormer riskerar att överskridas för fisk- och musselvatten? Se SFS 2001:554			NEJ
Kommentar	-		
Vatten			
Innebär planförslaget att miljökvalitetsnormer riskerar att överskridas för vattenförekomster? Se SFS 2004:660			NEJ
Kommentar	-		
Miljömål			
Innebär planförslaget att något av de relevanta miljömålen för Hörby kommun kan komma att påverkas negativt?			
Följande miljömål är relevanta för Hörby kommun: Begränsad klimatpåverkan, skyddande ozonskikt, grundvatten av god kvalitet, ett rikt odlingslandskap, frisk luft, säker strålmiljö, bara naturlig förurning, ingen övergödning, myllrande våtmarker, god bebyggd miljö, giftfri miljö, levande sjöar och vattendrag, levande skogar, ett rikt växt- och djurliv.		JA (miljömål berörs)	
Kommentar	FÖLJANDE MILJÖMÅL BERÖRS Begränsad klimatpåverkan Ett genomförande av planförslaget möjliggör en fortsatt utveckling av en mer hållbar energiproduktion, både inom Sverige och på kontinenten. Säker strålmiljö Miljömålet är relevant att diskutera i samband med utbyggnad av infrastruktur som berör elnät och magnetiska fält. Se svar under Effekter på hälsa och säkerhet, punkt. 14, <i>Elektriska och magnetiska fält från kraftledningar</i> . Grundvatten av god kvalitet Utredning kommer säkerställa att grundvattnet inte påverkas negativt av föreslagen utbyggnad.		

	Ett rikt odlingslandskap Se svar under <i>Areella näringar</i>, punkt. 12. En god bebyggd miljö Föreslagen utbyggnad riskerar att negativt påverka omkringliggande landskap/bebyggelse visuellt, det vill säga påverka landskapsbilden. Enligt bullerutredningen från ÅF-Infrastructure AB (Bullerutredning för omriktarstation vid Lyby i Hörby kommun, Hansa PowerBridge, daterad 2019-01-21) bedöms det totala bullret från både den befintliga anläggningen och den planerade anläggningen beräknas innehålla Naturvårdsverkets bullerriktvärden med marginal, förutsatt att angiven dämpning tillämpas. Om riktvärden trots allt överskrider ska specifika åtgärder vidtas. Gällande de elektriska och magnetiska fält som stationen och kraftledningen genererar görs bedömningen att inga boenden riskerar att få förhöjda halter. Ett rikt växt- och djurliv Växt- och djurlivet kan anses vara monotont inom stora delar av planområdet på grund av att stora delar av marken brukas. Däremot utgör stenmurarna, med sina träd och buskar, värdefulla biotoper. Dessa biotoper kommer att bevaras så långt det går och om inverkan måste ske ska stenmuren byggas upp på lämplig plats inom, eller i närheten, av planområdet. Utredning för lämpligt uppbyggnadsområde behöver utredas i detaljplanarbetet. Utöver åkermarken utgörs en yta inom planområdet av ett utfyllnadsområde med nyplanterade träd och buskar, men risken att påverka växt- och djurlivet bedöms som låg inom detta område eftersom inga värdefulla miljöer har hunnit växa fram.
--	--

Sammanvägd bedömning	Svarsalternativ	
	JA	NEJ
Med utgångspunkt i ovanstående frågeställningar görs här nedan en sammanvägd bedömning och därefter presenteras ett motiverat ställningstagande till om planens genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Nedan sammanfattas bedömningsgrunder, miljö- och kvalitetsmål samt miljö kvalitetsnormer som berörs för aktuellt planområde. Hänvisning till bilaga i förordning (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar: Bilaga 2 och Bilaga 4.		
Särskilda bestämmelser		
Gäller krav på att genomföra miljöbedömning?		NEJ
Gäller undantag från att genomföra miljöbedömning?		NEJ
Betydande miljöpåverkan		
Kan planen antas medföra betydande påverkan på kulturvärden?		NEJ
Kan planen antas medföra betydande påverkan på naturvärden?		NEJ
Kan planen antas medföra betydande påverkan på sociala värden?		NEJ
Kan planen antas medföra betydande påverkan på materiella värden?		NEJ

Kan planen antas medföra betydande påverkan på miljö och klimat?			NEJ
Kan planen antas medföra betydande påverkan på hälsa och säkerhet?			NEJ
Kommentar	Bedömningen är att varje enskild kategori ovan inte antas medföra betydande påverkan.		
Påverkans totaleffekt			
Kan planen antas medföra påverkan på kulturvärden?		JA	
Kan planen antas medföra påverkan på naturvärden?			NEJ
Kan planen antas medföra påverkan på sociala värden			NEJ
Kan planen antas medföra påverkan på materiella värden?		JA	
Kan planen antas medföra påverkan på miljö och klimat?			NEJ
Kan planen antas medföra påverkan på hälsa och säkerhet?		JA	
Kommentar	Totalt bedöms viss negativ påverkan ske vid genomförande av planen gällande kulturvärden (stenmurar och fornlämningar), materiella värden (jordbruksmark) samt att risken för påverkan för människors hälsa och säkerhet inte helt kan uteslutas. Påverkan på landskapsbilden är också en fråga som bör beaktas här.		
Är det fortfarande oklart om planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan bör omfattningen av planens påverkan fastställas som stöd för det slutliga ställningstagandet.		Kommentar	
Kan möjliga effekter till följd av planen föranleda att allmänhetens behov av information är betydande?		Nej. Bedömningen är att det framförallt kommer finnas intresse från närliggande fastigheter/sakägare eftersom området redan idag är i anspråkstaget av liknande verksamhet.	
Planens karaktäristiska egenskaper måste beaktas, särskilt planens omfattning.		Planens omfattning är inte betydande, däremot kan föreslagen användning anses inneha karaktäristiska egenskaper (starkström, strålning och miljöfarliga).	

Ställningstagande

Kommunens ställningstagande är att planförslaget inte antas medföra betydande miljöpåverkan och därmed finns inget behov av att en miljöbedömning görs eller en miljökonsekvensbeskrivning upprättas. Identifierade konsekvenser till följd av planens genomförande bedöms kunna hanteras inom ramen för detaljplanearbetet.

Bedömningsgrunder

Utifrån ovanstående undersökning görs bedömningen att flera av riskområdena redan hanterats inom ramen för denna undersökning och att de konsekvenser som kvarstår kan, med fördel, hanteras inom ramen för detaljplanearbetet. Nedan listas aktuella riskområden och hur de planeras att hanteras. Dialog har förts med länsstyrelsen som delar kommunens bedömning.

1. *Risken att påverka landskapsbilden negativt* → Hanteras med fördel inom detaljplanearbetet.
2. *Ianspråktagning av jordbruksmark* → Argument finns. Frågan hanteras vidare inom detaljplanearbetet.
3. *Risken att utsättas för buller- och strålning* → Arbetet/utredningar är påbörjade. Hanteras vidare inom detaljplanearbete.
4. *Biotopskyddade stenmurar berörs* → Hanteras vidare inom detaljplanearbetet, inkl. separat ansökan till länsstyrelsen.
5. *Fornlämningar berörs* → Arbetet/utredningar är påbörjade. Hanteras vidare inom detaljplanearbete inkl. fortsatt dialog med länsstyrelsen.
6. *Hantering av miljöfarliga ämnen* → Frågan är delvis hanterad, men kommer att följas upp i kommande detaljplanearbete.

Samhällsbyggnadsförvaltningen vill slutligen poängtera att befintlig anläggning redan idag starkt präglar planområdet och dess omgivning. Samlokaliseringen med den befintliga omriktarstationen bör beaktas vid vidare bedömning.

Medverkande

Undersökningen om betydande miljöpåverkan har handlagts av Planering & Utveckling på samhällsbyggnadsförvaltningen i Hörby kommun. Under arbetet med att ta fram denna undersökning om betydande miljöpåverkan har, utöver planarkitekt, även kommunens interna plangrupp med bl.a. kommunekolog och miljöinspektör varit delaktiga. Dialog har även förts med verksamhetsutövaren Svenska kraftnät för att förstå eventuella konsekvenser kopplade till verksamheten.

Linnea Björk
Planarkitekt

Malin Karlsson
Planarkitekt med samordningsansvar

Foton från planområdet (november 2018)

Bilden visar en av stenmurarna inom planområdet. De är skyddade enligt det generella biotopskyddet.

Delar av planområdet. Bilden är tagen i nordöstlig riktning. I bakgrunden syns de befintliga kraftledningarna.

Fotografier: Planering & Utveckling, Hörby kommun

Referenser

Referenser till kommunala dokument och utredningar sker i löptext. Referenserna nedan hänvisar till mallens utformning och de lagar, regler och råd som ligger till grund för arbetet med miljöbedömningen.

Miljöbedömningsförordning (2017:966) (SFS 2018:2105).

Kulturmiljölagen (1988:950) (SFS 2018:794).

Miljöbalken (1998:808) (SFS 2018:1862).

Plan- och bygglagen (2010:900) (SFS 2018:1732).

Lag om kommunal Energiplanering (1977:439) (SFS 20107:1030).

Lag om ändring i lagen (1977:439) om kommunal energiplanering; (SFS 2017:1031).

Miljöbedömningar av planer och program. Proposition 2003/04:116.

Boverket (2006). Miljöbedömningar för planer enligt plan- och bygglagen – en vägledning. Boverket.

Handbok med allmänna råd om miljöbedömning av planer och program. Utgåva 1. Naturvårdsverket. NFS 2009:1.

Naturvårdsverkets allmänna råd om miljöbedömningar av planer och program [till 6 kap. miljöbalken samt förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar]. Naturvårdsverkets författningssamling.